

Ruimte voor Advies

Adviesgroep voor ruimte, water en natuur

Ecologische quickscan

Groote Woldweg 3 te Oosterwolde

In het kader van een bestemmingsplanwijziging

Titel	Ecologische quickscan Groote Woldweg 3 te Oosterwolde
Betreft	Ecologische quickscan
Locatie	Groote Woldweg 3 8096 PA Oldebroek Kad. bekend gem. Oldebroek sectie O nummers 3258 & 3259
Uitvoering	J.Mossink, Ruimte voor Advies BV Deventerstraat 179 8171 NS Vaassen
Contactpersoon	Dhr. J. Mossink, ecooloog mossink@ruimtevooradvies.nl - 06 83 222 610
Opdrachtgever	Fam. Spijkerboer
Datum	16-11-2020
Status	Versie 1.0

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	
1.2	Beschrijving locatie en ingreep	
1.3	Opzet onderzoek	
1.4	Kwaliteitsborg	
2	Resultaten beschermde flora en fauna	8
2.1	Vaatplanten	
2.2	Broedvogels	
2.3	Vleermuizen	
2.4	Grondgebonden zoogdieren	
2.5	Overige soorten	
3	Effecten en aanbevelingen	14
3.1	Vaatplanten	
3.2	Broedvogels	
3.3	Vleermuizen	
3.4	Grondgebonden zoogdieren	
3.5	Overige soorten	
3.6	Algemeen	
4	Gebiedsbescherming	18
4.1	Natuurnetwerk Nederland	
4.2	Natura 2000	
5	Conclusies	20
5.1	Overzicht van de bevindingen	
5.2	Conclusies en aanbevelingen	
6	Wettelijk kader	23
6.1	Inleiding	
6.2	Gebiedsbescherming	
6.3	Soorten bescherming	
6.4	Rode lijsten	

INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

In opdracht van de initiatiefnemer voerde Ruimte voor Advies een ecologische quickscan uit op het perceel gelegen aan de Groote Woldweg 3 te Oosterwolde (gemeente Oldebroek). De initiatiefnemer is voornemens om het plangebied te herontwikkelen. De huidige bakkerij met winkel, bedrijfswoning en overige bebouwing wordt gesloopt om plaats te maken voor woningen. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken is een bestemmingsplanwijziging vereist. De ingreep is getoetst aan de Wet natuurbescherming, onderdelen 'soortenbescherming' en 'gebiedsbescherming'. Voor het onderzoek voldoet in eerste instantie een 'quickscan': een kort onderzoek op basis van een beknopt bronnenonderzoek en een veldbezoek, waarbij een deskundige een inschatting maakt van de mogelijke aanwezigheid van beschermde flora en fauna.

Naast de soortbescherming is een beoordeling gemaakt van de gebiedsbescherming. In dat kader is een inschatting gemaakt van de mogelijke ecologische gevolgen van de voorgenomen ingreep ten aanzien van Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland.

1.2 Beschrijving locatie en ingreep

De locatie ligt aan de Groote Woldweg 3 in de bebouwde kom van Oosterwolde (gemeente Oldebroek). Het betreft de percelen kadastraal bekend gemeente Oldebroek, sectie O, nummers 3258 en 3259. Het terrein ligt in het zuidelijk deel van de bebouwde kom van Oosterwolde en wordt omringd door woningen en tuinen. Het dorp Oosterwolde ligt in een open polderlandschap tussen de Veluwe en het Drontermeer, beiden op meer dan 3 kilometer afstand van het plangebied. Binnen het plangebied staan diverse gebouwen. In het oostelijk deel van het plangebied langs de Groote Woldweg staat de bakkerswinkel waarin tevens de bedrijfswoning gevestigd is. Dit gebouw heeft 2 bouwlagen en een plat dak met bitumineuze dakbedekking. Aan de achterkant is over een deel van de breedte van het pand een dakterras aanwezig. De gevels bestaan uit bakstenen muren met een luchtsponw. In een latere fase is een uitbouw gerealiseerd tegen het zuidwestelijk deel van het pand. Deze uitbouw bestaat uit een begane grond en een zolderverdieping. De gevels van de uitbouw bestaan eveneens uit baksteen (zonder toegankelijke luchtsponw in dit geval). Het dak van de uitbouw bestaat uit betonpannen met een steile hellinghoek. De hoogte van de uitbouw is gelijk aan die van de bebouwing langs de Groote Woldweg waardoor de constructie een plat dak heeft met bitumineuze dakbedekking. Rondom het dak van de uitbouw is een houten bekisting aanwezig waarin de dakgoten verwerkt zijn.

Achter het noordwestelijk deel van de winkel en bedrijfswoning staat een tweedelige schuur die via een halfopen overkapping verbonden is met de winkel en woning. De schuren hebben een iets lagere goothoogte en een puntdak maar komen verder qua materialen en bouwstijl overeen met de uitbouw van de winkel. Het laatste gebouw op het terrein betreft de bakkerij die momenteel nog als zodanig in gebruik is. De bakkerij heeft een oppervlakte van circa 500 m² en bestaat uit in spouw opgetrokken stenen gevels met daarboven metalen dakplaten van enkele meters hoog. Het overgrote deel van de dakconstructie is plat en bedekt met bitumineus materiaal. Ter hoogte van de entree aan de zuidkant is een grote luifel aanwezig.

Een groot gedeelte van het terrein bestaat uit klinkerverharding. Het meest westelijk deel van het plangebied bestaat uit een wekje met kort gras en kale plekken waarin onder andere kippen rondlopen. In dit terreindeel staan enkele kleine fruitboompjes. Langs de noord-, oost- en westzijde

van de bakkerij is een enkele meters brede laag gruis aanwezig die deels overgroeid is met grassen en ruigtekruiden. Langs de noordkant van de bakkerij staan enkele struiken en boompjes. Op de westelijke perceelgrens staat een te behouden bomenrij. De erfafscheiding langs de zuidelijke perceelgrens bestaat overwegend uit een lange coniferen haag die eveneens behouden blijft. Ten noorden van de overkapping in de noordwesthoek van het plangebied staat een ongeveer 10 meter lange dichte rij relatief hoge coniferen. Deze zullen vermoedelijk gerooid worden. De achtertuinen van de woningen ten oosten van de bakkerij zijn begrensd door een met klimop en andere klimplanten begroeide schutting die geen onderdeel is van het plangebied en behouden blijft, een gedeelte van de noordelijke perceelgrens is beplant met een haag van laurierkers.

De voornaamste ingrepen zijn:

- Sloop van de huidige bebouwing (winkelpand met woning, schuren, overkapping, bakkerij);
- Verwijderen verharding, gazon en enkele fruitboompjes en struiken;
- Bouwrijp maken terrein;
- Realisatie 8 woningen met berging/garage;
- Landschappelijke inpassing met o.a. aanplant diverse bomen en hagen, tuinen.

Alle ingrepen vallen onder de noemer “ruimtelijke ontwikkeling en inrichting”. Start van de sloopwerkzaamheden is vooralsnog gepland in de loop van 2021 waarna aansluitend de bouw- en aanlegwerkzaamheden zullen starten. Een gedetailleerdere planning is op moment van schrijven nog niet bekend.

1.3 Opzet onderzoek

De ecologische quickscan bestaat uit een beknopt literatuuronderzoek (o.a. NDF, verspreidingsatlassen, websites etc.) gevolgd door een veldbezoek en rapportage met bevindingen en advies. De locatie is op 20 oktober 2020 bezocht door J. Mossink, ecooloog van bureau Ruimte voor Advies. Tijdens dit onderzoek is het terrein verkend op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Daarbij is in het bijzonder gelet op (mogelijke) verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten (zoals huismus, vleermuizen, uilen en marters). Het locatiebezoek is onder bewolkte omstandigheden uitgevoerd bij een temperatuur van 11 °C en matige wind, ZW 3 bft.

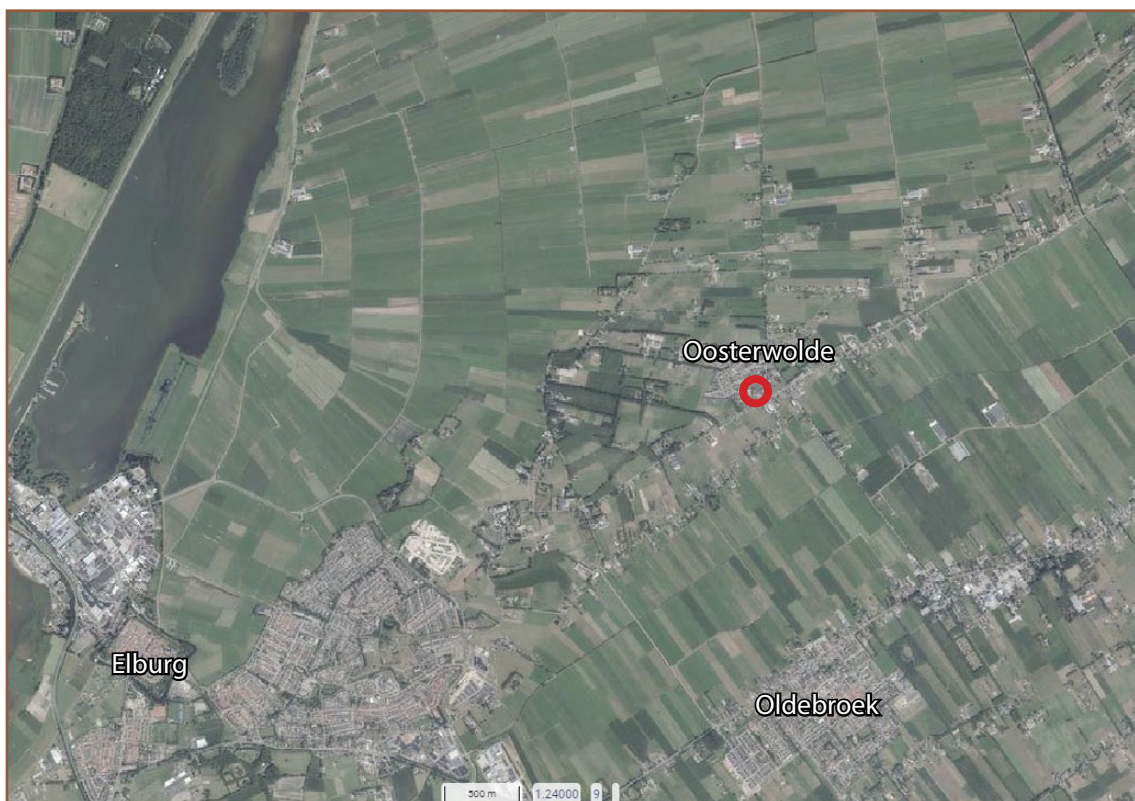
1.4 Kwaliteitsborging

Door de inzet van deskundigen op gebied van ecologie en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethoden is de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Ruimte voor Advies is kandidaat-lid van en hanteert de richtlijnen van het Netwerk Groene Bureaus (NGB), soortinventarisatieprotocollen van het NGB en/of richtlijnen kennisdocumenten van BIJ12. Toetsing van de aanpak en uitwisseling van ervaringen met gemeenten, provincies en collega-onderzoekers vindt plaats op regelmatige basis.

Garanties over aan-/afwezigheid van planten en dieren is niet te geven. Daarvoor is de aard en de opzet van een quickscan niet toereikend. Daarbij is het een eenmalige momentopname en houdt het geen rekening met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderingen in terreingebruik en –beheer. Ook dient er rekening te worden gehouden met de veranderingen in wet- en regelgeving. De geldigheidsduur van de rapportage bedraagt voor de zwaardere beschermde soorten maximaal 3 jaar.

Afbeelding 1.1: Globale begrenzing plangebied (rood kader). 1 = winkel en woning, 2 = uitbouw achterkant winkel, 3 = schuren, 4 = bakkerij. Bron ondergrond: pdok luchtfoto (25cm).

Afbeelding 1.2: Ligging plangebied ten opzichte van de omgeving. Het onderzochte perceel ligt in het zuidelijk deel van de bebouwde kom van Oosterwolde. Bron ondergrond: pdok luchtfoto (25cm).

Afbeelding 1.3: Inrichtingsschets beoogde situatie. De voorgenomen herontwikkeling leidt tot de realisatie van een achttal woningen en een vergroening van het terrein door aanplant van bomen, hagen en tuinen. Bron: Lowijs Advies 2020.

2

RESULTATEN BESCHERMDE FLORA EN FAUNA

2.1 Vaatplanten

Het plangebied is grotendeels verhard en ligt in de bebouwde kom van het dorp Oosterwolde. vegetatie is schaars en beperkt tot de wei in het westelijk deel van het perceel, de noordelijke terreinranden en een strook van enkele meters rondom de bakkerij met uitzondering van de voorzijde. Het betreft uitsluitend zeer algemene grassen en kruiden van vooral ruderales, verruigde en stedelijke omgevingen zoals straatgras, gewone paardenbloem, zachte ooievaarsbek, grote brandnetel, witte dovenetel, driekleurig viooltje, Canadese fijnstraal en speerdistel. Oude muren met kalkrijke voegen of andere geschikte leefmilieus voor beschermde plantensoorten ontbreken binnen het plangebied, evenals waarnemingen van dergelijke soorten uit Oosterwolde. Aanwezigheid van beschermde vaatplanten op het perceel is uitgesloten.

2.2 Broedvogels

Vogels met jaarrond beschermde rust- en voortplantingsplaats

Van een aantal vogelsoorten is het nest jaarrond beschermd, dus ook buiten het broedseizoen. Het gaat bijvoorbeeld om soorten die niet zelf hun nest bouwen, maar voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van menselijke bebouwing, soorten die jarenlang dezelfde locatie gebruiken of soorten waarvan het nest ook buiten de broedperiode gebruikt wordt. Ook andere onderdelen van de leefomgeving van belang voor het functioneren van een jaarrond beschermde nestplaats zijn beschermd. Denk hierbij aan jachtgebied van uilen en roofvogels of schuil- en slaapplekken van huismussen struiken.

Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom van Oosterwolde. De schuren en uitbouw hebben een pannendak. Huismus en gierzwaluw zijn beiden soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen die vaak onder pannendaken nestelen en ook in Oosterwolde en omgeving voorkomen. De daken zijn tijdens het veldbezoek geïnspecteerd op geschiktheid voor huismus en gierzwaluw. De bebouwing blijkt ongeschikt te zijn als nestplaats vanwege het ontbreken van geschikte openingen die toegang geven tot de ruimte onder de dakpannen. Ter hoogte van de nokpannen is vogelschroot aangebracht waarmee de openingen tussen nokpannen en reguleren dakpannen overal wordt afgedicht. Tussen onderste pannenrij en dakgoot hebben vogels evenmin toegang tot de ruimte tussen pannen en isolatieplaten. De gootbekisting sluit overal strak op de gevels aan en kent geen noemenswaardige beschadigingen. Ook andere toegangen tot potentiële nestruimtes ontbreken. De bakkerij en de winkel met bedrijfswoning zijn volledig ongeschikt voor broedvogels. Gezien bovenstaande bevindingen kunnen vaste nestplaatsen van huismus en gierzwaluw in de bebouwing binnen het plangebied worden uitgesloten. Bij gebrek aan alternatieven nestelen huismussen soms ook wel in dichte struiken. Echter, in de coniferen en laurierkers werden geen nesten of nestresten van huismus aangetroffen.

Wel werden tijdens het veldbezoek foeragerende huismussen op het terrein gezien. In de directe omgeving van het plangebied staan veel vrijstaande woningen met op het oog geschikte pannendaken die als nestlocatie kunnen dienen. Huismussen gebruiken de coniferen haag langs de zuidelijke perceelgrens en de begroeide schutting ten oosten van de bakkerij als dekking en rustplaats (zie afbeelding 2.1). Deze structuren zijn geen onderdeel van het plangebied en blijven behouden. Er werd door meerdere groepjes mussen gefoerageerd in de tuinen rondom het plangebied en ook het westelijk deel van het perceel werd door huismussen bezocht.

Het perceel heeft geen betekenis voor steenuil, kerkuil of ransuil. Het ligt binnen de bebouwde kom en is grotendeels verhard. De bebouwing biedt geen mogelijkheden voor steenuil en kerkuil, terwijl potentiële nestbomen van voldoende groot formaat voor ransuil ontbreken. Ook van overige vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn geen nesten of andere gebruikssporen gevonden en mogelijkheden ontbreken voor deze soorten.

Overige broedvogels

De coniferen naast de oprit ten noorden van de bedrijfswoning en de opgaande begroeiing tussen bakkerij en noordelijke perceelgrens zijn geschikt voor algemene broedvogels zoals merel, zanglijster, roodborst, tjiftjaf, winterkoning, houtduif en turkse tortel. De overkapping tussen de schuren en bedrijfswoning is grotendeels ontoegankelijk gemaakt voor vogels door middel van gaas, maar aan de buitenkant ervan werd op een balk een nest aangetroffen van vermoedelijk merel of zanglijster.

Tijdens het broedseizoen is er dus een kans op broedgevallen. Het broedseizoen is geen vastgestelde periode. Indicatief wordt vaak de periode 15 maart tot 15 juli gehanteerd omdat de kans op broedgevallen van veel soorten dan groot is, maar het kan afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden ook korter of langer duren. Bepalend is de vraag of er sprake is van een broedgeval; zolang het nest bezet is, geldt dat het betreffende nest niet mag worden verstoord. Zeker in de dichte, relatief hoge coniferen kunnen houtduiven tot ver buiten de genoemde perioden tot broeden overgaan tijdens perioden met aanhoudende zachte weersomstandigheden.

2.3 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn zwaar beschermd vanuit de Europese Habitatrichtlijn. Geschikte verblijfplaatsen zijn vaak beperkt beschikbaar. Door sloop en renovatie zijn de laatste decennia veel potentiële verblijfplaatsen verdwenen. Niet alleen verblijfplaatsen, maar ook lineair doorlopende landschapselementen waarlangs vleermuizen zich verplaatsen tussen slaapplek en foerageergebied (zogenaamde vliegroutes) en belangrijk foerageergebied zijn beschermd.

Uit Oosterwolde zijn volgens de NDFF slechts enkele recente waarnemingen van vleermuizen bekend. Het gaat om gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis en laatvlieger. Op basis van aanwezige biotopen, andere literatuurbronnen (Zoogdiervereniging, waarneming.nl) en eigen gebiedskennis kan verondersteld worden dat ook ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en rosse vleermuis in de omgeving voorkomen.

Verblijfplaatsen

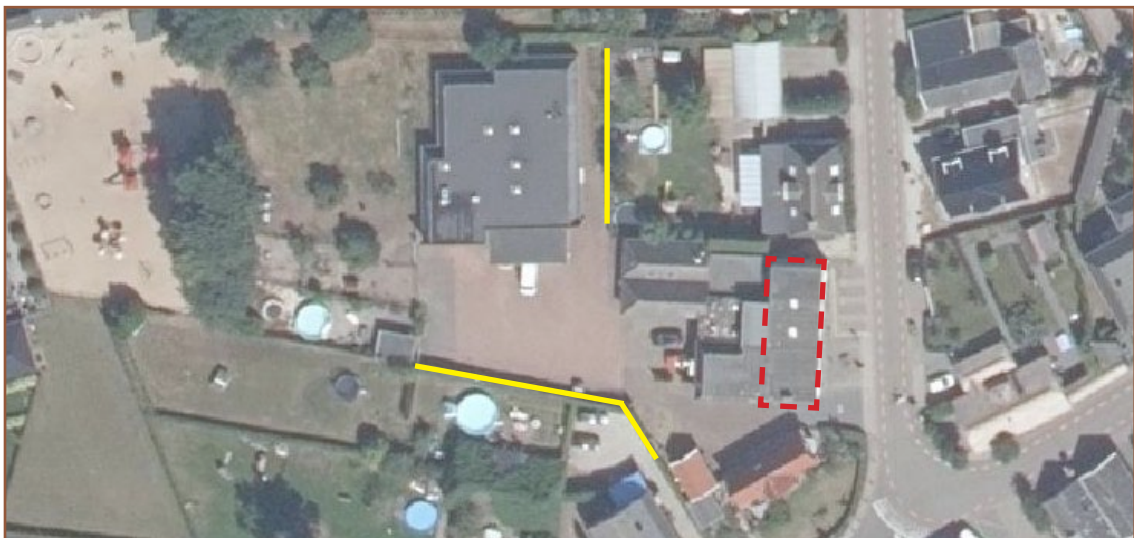
Een aantal in Nederland voorkomende vleermuissoorten wordt voornamelijk in gebouwen aangetroffen. Een voorwaarde is dat er geschikte, toegankelijke ruimtes voor vleermuizen aanwezig zijn. Tijdens het locatiebezoek zijn de te slopen woning en bijgebouwen geïnspecteerd op aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen zoals toegankelijke spouwen en ruimtes onder dakpannen, achter daklijsten, betimmeringen etcetera. De gevels van de winkel en bedrijfswoning hebben aan de noord-, oost- en zuidgevel open stootvoegen die vleermuizen toegang tot de spouwruimte bieden. Het gaat om tientallen open stootvoegen op geschikte plekken waarvan er een aantal voldoende breed zijn voor de relatief grote laatvlieger. Voor dwergvleermuizen zijn vrijwel alle openingen breed en hoog genoeg. Nader onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of gebouwbewonende vleermuissoorten verblijfplaatsen in de winkel en bedrijfswoning

hebben. Een quickscan kan hierover geen uitsluitel geven. De betreffende bebouwing (zie afbeelding 2.1) is in potentie geschikt voor de functies zomer-, kraam- en paarverblijfplaats en kan ook door vleermuizen gebruikt worden om te overwinteren. Massawinterverblijfplaatsen van de te verwachten soorten worden vrijwel uitsluitend aangetroffen in hoge, grote gebouwen. Voor massawinterverblijfplaatsen voldoet de te slopen bebouwing niet omdat de buffercapaciteit te gering is. De overige soorten die in de omgeving voorkomen verblijven in Nederland hoofdzakelijk in bomen of grote, hoge zolders van kerken en grote schuren. Voor deze soorten zijn er geen mogelijkheden binnen het plangebied. De overige te slopen bebouwing is niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De schuren en uitbouw hebben weliswaar bakstenen gevels maar deze hebben geen open stootvoegen of andere openingen naar de spouw. De gootafwerking sluit strak aan op de gevels en is nergens beschadigd. Er zijn geen scheefliggende dakpannen en de openingen bij de nokpannen zijn overal dichtgezet met vogelschroot. In de gevels van de bakkerij zijn rondom open stootvoegen aanwezig vlak onder de dakrand maar deze zijn stuk voor stuk afgesloten met roostertjes en daardoor ontoegankelijk voor vleermuizen. Het dak van de bakkerij bestaat uit gladde metalen platen zonder geschikte openingen en ook in de overkapping boven de ingang zijn geen potentiële verblijfplaatsen aangetroffen. De noodzaak tot nader onderzoek beperkt zich derhalve tot de zuid-, oost- en noordgevels van de bebouwing direct langs de Groote Woldweg (winkel en woning).

De bomen op het terrein zijn van onvoldoende formaat om geschikt te zijn als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. Aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten op het terrein is daarmee uitgesloten.

Foerageergebied en vliegroutes

Het perceel is beperkt geschikt als foerageergebied voor diverse vleermuissoorten die in de omgeving voorkomen zoals de gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis. Het is aannemelijk dat vleermuizen er ook daadwerkelijk in kleine aantallen foerageren. Het relatieve belang van het onderzochte perceel is op voorhand klein. Het plangebied is relatief kaal, de enige noemenswaardige bomen staan langs de westelijke perceelgrens en blijven behouden. Van essentieel foerageergebied is geen sprake aangezien er voldoende foerageergebied in de omgeving beschikbaar is in de vorm van andere groene tuinen, bomenrijen

Afbeelding 2.1: De winkel en woning (rood kader) zijn geschikt als vleermuisverblijfplaats en kunnen pas gesloopt worden na afronding van nader vleermuisonderzoek en, indien vleermuizen aangetroffen, verkrijgen van een ontheffing en treffen van mitigerende/compenserende maatregelen. De gele lijnen zijn een coniferen haag en een begroeide schutting die mogelijk beschermd onderdeel van de functionele leefomgeving van huismus zijn, maar zijn geen onderdeel van het plangebied en blijven behouden. Bron ondergrond: pdok.nl/viewer.

en houtopstanden. Het perceel is geen onderdeel van een doorlopende lineaire landschappelijke structuur die als vlieg- of migratieroute zou kunnen dienen.

2.4 Grondgebonden zoogdieren

Onder “grondgebonden zoogdieren” worden hier bedoeld alle zoogdieren met uitzondering van vleermuizen. Dit zijn knaagdieren, haasachtigen, insecteneters en marters. In de omgeving zijn diverse kleine grondgebonden zoogdieren te verwachten. Van de beschermde, niet-vrijgestelde soorten zijn hooguit steenmarter en eekhoorn (beiden nationaal beschermde soorten uit Bijlage A Wet natuurbescherming) in de bebouwde kom van Oosterwolde te verwachten. Voor de eekhoorn ontbreken potentiële nestbomen of foerageergebied. Steenmarters zijn cultuurvolgers die zich goed kunnen handhaven in bebouwde omgevingen mits voldoende jachtgebied en schuilplaatsen voorhanden zijn. Verblijfplaatsen van steenmarter worden vaak aangetroffen in schuurtjes, beschadigde dakconstructies en andere toegankelijke, donkere ruimtes met weinig verstoring. Dergelijke potentiële vaste rust- of voortplantingsplaatsen ontbreken binnen het plangebied. Geen van de gebouwen is namelijk toegankelijk voor steenmarters. Qua foerageren zijn steenmarters opportunisten die kunnen jagen in (groene) tuinen, bosplantsoen, slootkanten, ruigtes en dergelijke. Tijdens het foerageren kunnen aanzienlijke afstanden worden afgelegd. Het is niet uitgesloten dat hierbij ook het plangebied wordt aangedaan. De waarde als jachtgebied is echter op voorhand zeer gering doordat het overgrote deel van het terrein verhard is.

Algemene kleine zoogdiersoorten zoals veldmuis, bosmuis, huismuis, huisspitsmuis, en bruine rat komen mogelijk voor binnen het onderzoeksgebied. De egel komt in Oosterwolde voor maar de mogelijkheden voor deze soort zijn beperkt tot foerageren in het meest noordelijke en noordwestelijke deel van het plangebied. Voor de te verwachten grondgebonden zoogdiersoorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen.

2.5 Overige soortgroepen (amfibieën, reptielen, vissen, ongewervelden)

Oppervlaktewater ontbreekt op het terrein. Er is derhalve geen leefgebied voor vissen en/of voortplantingswater van amfibieën. Bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander komen in de omgeving voor maar de mogelijkheden voor deze amfibieën binnen het plangebied zijn uiterst beperkt gezien het nagenoeg ontbreken van schuil- en foerageermogelijkheden. Voor deze soorten geldt bovendien een provinciale vrijstelling bij ingrepen in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling.

Reptielen komen met zekerheid niet in de bebouwde kom van Oosterwolde voor. Het terrein voldoet niet aan de voorwaarden waaraan potentieel leefgebied van beschermde ongewervelden (libellen, dagvlinders, kevers, weekdieren) moet voldoen, waardoor aanwezigheid van dergelijke soorten is uitgesloten.

Afb. 2.1: De winkel en woning vanaf de Groote Woldweg gezien.

Afb. 2.2: Open stootvoegen in de voorgevel van de winkel en woning. Vleermuizen kunnen via de openingen de spouwruimte bereiken, nader onderzoek is noodzakelijk.

Afb. 2.3: Open stootvoeg in één van de zijgevels van de woning.

Afb. 2.4: De uitbouw aan de achterkant van de winkel. Dit gedeelte van de bebouwing is ongeschikt voor vleermuizen of broedvogels.

Afb. 2.5: De schuren tussen woning/winkel en bakkerij. Beide schuren hebben geen potentie voor vleermuizen of broedvogels.

Afb. 2.6: Vooraanzicht bakkerij.

Afb. 2.7: Verruigde strook tussen oostgevel bakkerij en de achtertuin van Groote Woldweg 5. De begroeide erfafscheiding (rechts) heeft vermoedelijk een belangrijke functie voor huismussen.

Afb. 2.8: Doorkijk vanaf de zuidelijke perceelgrens richting bakkerij. Op de achtergrond de bakkerij, rechtsmidden een schuur, uiterst rechts een hoek van de uitbouw.

Afb. 2.9: Te behouden coniferen haag langs de zuidelijke perceelgrens, mogelijk belangrijk voor de lokale huismuspopulatie.

Afb. 2.10: Alle potentiële openingen in de pannendaken die vleermuizen en vogels toegang zouden geven tot de achterliggende ruimte zijn afgesloten met vogelschroot of fijnmazig gaas.

3

EFFECTEN EN AANBEVELINGEN

3.1 Vaatplanten

Op de onderzoekslocatie zijn geen beschermde of bijzondere plantensoorten aangetroffen of te verwachten. Geschikte omstandigheden voor bijzondere vegetatie ontbreken. Effecten op beschermde planten zijn uitgesloten, nader onderzoek naar planten is niet aan de orde.

3.2 Broedvogels

De bebouwing binnen het plangebied is ongeschikt als nestplaats voor huismus en gierwaluw, de twee vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen die in gebouwen broeden en in Oosterwolde voorkomen. De pannendaken van de schuren en uitbouw bleken tijdens de quickscan ontoegankelijk te zijn doordat openingen ter hoogte van de nok en onderste pannenrij waren afgedicht met vogelschroot en gaas en scheefliggende dakpannen of andere openingen tot potentiële broedruimtes ontbreken. De te verwijderen coniferen en laurierkers in het noordelijk deel van het perceel zijn geïnspecteerd op aanwezigheid van mogelijke huismusnesten, deze bleken er niet te zijn. Waar gierwaluwen zich continu in de lucht bevinden wanneer ze niet op het nest zitten brengen huismussen juist veel tijd door in de directe omgeving van nestplaatsen. Ze zijn zeer kwetsbaar voor predatie en voor voedsel vaak direct of indirect afhankelijk van mensen. Tijdens het veldbezoek werden meerdere huismussen gezien in aangrenzende tuinen, in de coniferenhaag langs de zuidelijke perceelgrens en de begroeide schutting op de grens met de achtertuin van Groote Woldweg 5. Ook werd er door enkele huismussen gefoerageerd in het westelijk deel van het plangebied. De nestplaatsen bevinden zich vermoedelijk in woningen binnen een straal van 100 meter van het plangebied. Er zijn veel vrijstaande woningen met op het oog geschikte pannendaken aanwezig in de nabijheid. Het plangebied zelf heeft geen noemenswaardige functie voor huismussen. De coniferenhaag langs de zuidelijke erfgrans en de begroeide schutting op de grens met de achtertuin van huisnummer 5 zijn vermoedelijk wel van belang als dekking en mogelijk slaapplek. Beide structuren zijn geen onderdeel van het plangebied en blijven behouden. In de toekomstige situatie is er naar verwachting sprake van een kwalitatieve verbetering ten opzichte van de bestaande situatie doordat de openheid afneemt, door de aanplant van hagen en erfafscheidingen en toename van voedselaanbod door de realisatie van woningen. Gezien bovenstaande is nader onderzoek naar huismus niet nodig aangezien de mogelijk belangrijke groenstructuren nabij de perceelgrenzen behouden blijven. Onderzoek naar andere vogels met jaarrond beschermde rust- of voortplantingsplaatsen is niet aan de orde omdat het plangebied op voorhand geen belangrijke functie voor deze soorten heeft.

In de opgaande beplanting en onder het niet afgeschermd deel van de overkapping achter de winkel en woning zijn broedgevallen mogelijk van algemene broedvogels zoals merel, zanglijster, winterkoning, roodborst, turkse tortel en houtduif mogelijk. Het rooien van bomen of struiken, het verwijderen van de overkapping en sloopwerkzaamheden binnen enkele meters van te behouden groenstructuren kunnen tijdens het broedseizoen leiden tot het verstoring of vernieling van nesten van algemene broedvogel. Het is van belang om mogelijk versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of tijdig preventieve maatregelen te nemen om vestiging van broedgevallen te voorkomen. Mogelijke maatregelen zijn bijvoorbeeld het rooien of sterk terugsnijden van opgaande beplanting buiten het broedseizoen. Het broedseizoen is geen vastgestelde periode. Indicatief wordt vaak de periode 15 maart tot 15 augustus gehanteerd omdat

de kans op broedgevallen van veel soorten dan groot is, maar het kan afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden ook korter of langer duren. Zeker houtduiven kunnen ruim voor half maart of na half augustus nestelen, in dichte wintergroene struiken, bomen of coniferen tot wel jaarrond onder geschikte klimatologische omstandigheden. Bepalend is de vraag of er sprake is van een broedgeval; zolang het nest bezet is, geldt dat het betreffende nest niet mag worden verstoord. Ontheffing voor het aantasten of verplaatsen van bezette nesten is niet mogelijk.

3.3 Vleermuizen

Effectbeoordeling vaste rust- en verblijfplaatsen vleermuizen

Een deel van de te slopen bebouwing is geschikt als verblijfplaats van gebouwbewonende vleermuizen. Te verwachten soorten zijn voornamelijk gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis en laatvlieger. Het betreft de winkel en bedrijfswoning langs de Groote Woldweg. Sloop van de winkel en woning leidt mogelijk tot vernieling van vaste rust- en verblijfplaatsen zoals beschreven in artikel 3.5 lid 4 van de Wet natuurbescherming. Ook kunnen vleermuizen verstoord worden en, indien niet op vleermuisvriendelijke wijze gesloopt wordt, kunnen vleermuizen verwond of gedood worden tijdens de sloop. Het uitvoeren van nader onderzoek is noodzakelijk om aan- of afwezigheid van vaste, jaarrond beschermde vleermuisverblijven vast te kunnen stellen. Het onderzoek dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen van het Vleermuisprotocol 2021 (opgesteld door o.a. Zoogdiervereniging, NGB en GAN). Dit houdt in minimaal 5 gerichte nachtelijke inventarisaties tussen half mei en eind september, uitgevoerd door erkend deskundigen zoals benoemd in het protocol. Voor verdere details zie Vleermuisprotocol. Wanneer vleermuizen worden aangetroffen moet een ontheffing van artikel 3.5 lid 2 (opzettelijk verstoren) en lid 4 (beschadigen/vernielen van verblijfplaatsen) bij de provincie Gelderland worden aangevraagd. Sloop kan in dat geval pas plaatsvinden met ontheffing en volgens in de ontheffing genoemde voorwaarden. Naar verwachting kan een ontheffing verkregen worden, mits aan diverse randvoorwaarden voldaan wordt zoals het tijdig aanbieden van alternatieven, werken buiten kwetsbare periode(n), onderbouwing van het wettelijk belang en een alternatievenafweging. Hiertoe dient een activiteitenplan te worden opgesteld. Wanneer bij het nader onderzoek geen vleermuizen worden aangetroffen is een ontheffing niet nodig.

De overige bebouwing (uitbouw achteraan de winkel, de schuren en de bakkerij) is ongeschikt voor vleermuizen en hoeft niet nader onderzocht te worden. De sloop van deze gebouwen kent geen beperkingen ten aanzien van vleermuizen.

Nieuwbouw van de woning biedt kansen voor vleermuizen. Naar verwachting is het mogelijk om op relatief eenvoudige en goedkope wijze ruimte te creëren voor vleermuizen. Het realiseren van verblijfplaatsen kan bijvoorbeeld door ruimtes achter gevelbetimmering of boeidelen toegankelijk te maken, inmetselekasten toe te passen, open stootvoegen in spouwmuuren etcetera. Op die manier kan de ingreep een positief effect hebben op (deels) gebouwbewonende vleermuissoorten die in de omgeving voorkomen (gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis). Wanneer tijdens het aanvullend vleermuisonderzoek geen verblijfplaatsen worden aangetroffen betreft dit slechts een vrijblijvende aanbeveling en geen verplichting.

Effectbeoordeling vaste vlieg- en migratieroute en essentieel foerageergebied

Het plangebied is beperkt geschikt als foerageergebied voor diverse vleermuissoorten die in de

omgeving voorkomen zoals de gewone en ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Het is aannemelijk dat vleermuizen er ook daadwerkelijk foerageren. Het betreft een relatief zeer klein deel van het beschikbare foerageergebied van vleermuizen in de omgeving waardoor van essentieel foerageergebied geen sprake is. Bovendien worden geen noemenswaardige effecten verwacht behalve een licht positief effect door de groenere aankleding en aanplant van een aantal bomen in de toekomstige gebruiksfase. Wel dient tijdens de werkzaamheden vanuit de zorgplicht onnodige lichtverstoring voorkomen te worden. Werken tijdens de nachtelijke uren kan door het gebruik van bouwverlichting verstorend werken op foeragerende en passerende vleermuizen. Negatieve effecten door lichtverstoring zijn te voorkomen door in de periode maart - december geen werkzaamheden uit te voeren tussen zonsondergang en zonsopkomst en in deze periode geen bouwlampen of beveiligingslampen te gebruiken. Een alternatief is om uitsluitend "vleermuisvriendelijke" verlichting toe te passen, zogenaamde amberkleurige *batlampen* met een voor vleermuizen minder versturende lichtfrequentie waarbij de hoogte beperkt wordt tot maximaal 3 meter en uitstraling naar boven toe voorkomen wordt met behulp van afschermdende armaturen. In de periode december - maart zijn vleermuizen normaal gesproken in winterslaap en is het ten aanzien van vleermuizen niet nodig om een aangepast verlichtingsregime te voeren. In de toekomstige situatie zijn er meer bomen en andere groenstructuren op het erf waardoor de kwaliteit van het foerageergebied naar verwachting beter wordt dan de bestaande situatie.

Het plangebied is geen onderdeel van een potentiële vlieg- of migratieroute van vleermuizen. Effecten op vlieg- en migratieroutes van vleermuizen zijn dan ook uitgesloten, evenals effecten op essentieel foerageergebied. Deze functies hoeven niet nader onderzocht te worden.

3.4 Grondgebonden zoogdieren

De percelen liggen binnen de bebouwde kom, grotere bomen ontbreken. De enige beschermde grondgebonden zoogdiersoort die mogelijk op het perceel kan worden verwacht is de steenmarter. Potentiële rust- of voortplantingsplaatsen in de bebouwing en elders op het terrein ontbreken echter. Het terrein is verder grotendeels verhard en open van karakter waardoor ook andere beschermde gebiedsfuncties voor steenmarter uitgesloten kunnen worden aan de hand van de quickscan. De toekomstige inrichting betekent vermoedelijk een beperkt positief effect op de geschiktheid als jachtgebied door de groenere aankleding. De herontwikkeling heeft op voorhand geen wezenlijk negatief effect op leefgebied van de steenmarter, nader onderzoek naar effecten op steenmarter is niet nodig. Binnen het plangebied worden verder uitsluitend kleine, algemene zoogdiersoorten verwacht zoals huisspitsmuis en bosmuis. De werkzaamheden kunnen op beperkte schaal tot negatieve effecten op deze soorten leiden, bijvoorbeeld door de aantasting van holen en gangenstelsels van muizen en insectenetters. Omdat voor de te verwachten soorten een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt moet alleen rekening gehouden worden met de algemene zorgplicht die voor alle dieren en planten geldt. Het volstaat in dit geval om de ruigte rondom de bakkerij tot op enkele centimeters boven maaiveld te maaien voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden.

3.5 Overige soorten (vissen, amfibieën, reptielen, ongewervelden)

Het voorkomen van beschermde soorten uit overige soortgroepen (amfibieën, reptielen,

vissen, ongewervelden) is op voorhand uitgesloten wegens het ontbreken van geschikt leefgebied of doordat de locatie buiten het bekende verspreidingsgebied valt. Negatieve effecten op beschermde soorten uit overige soortgroepen zijn derhalve op voorhand uit te sluiten. Het terrein is hooguit (beperkt) geschikt als landhabitat (foerageergebied, schuilplek) voor enkele algemene amfibieënsoorten (bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander). Voor de te verwachten algemene amfibieënsoorten heeft de provincie Gelderland vrijstelling bij ruimtelijke inrichting en ontwikkeling verleend. De overige soorten die voor kunnen komen zijn niet beschermd. Zoals voor alle soorten, beschermd of niet, geldt ook hier de algemene zorgplicht.

4

GEBIEDSBESCHERMING

4.1 Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Groene Ontwikkelingszone (GO)

De onderzoekslocatie ligt buiten het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone (zie afbeelding 4.1). De kortste afstand tot het GNN bedraagt ongeveer 200 meter. In de het Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone is het ruimtelijke beleid gericht op behoud en ontwikkeling van kernkwaliteiten. Voorgenomen ingrepen worden getoetst aan het 'nee, tenzij' principe. Indien voorgenomen werkzaamheden significant negatieve gevolgen hebben voor de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen van het deelgebied kunnen deze alleen plaatsvinden indien de nadelige gevolgen worden gemitigeerd en de resterende schade gecompenseerd.

Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom en voorziet in een relatief kleinschalige herontwikkeling. Gezien de aard en schaal van de voorgenomen ontwikkelingen in relatie tot de afstand is een negatief extern effect op kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen van GNN en GO uitgesloten. Het uitvoeren van een 'Nee, tenzij'-toets is niet aan de orde.

4.2 Natura 2000

Natura 2000-gebieden Veluwe (HR+VR-gebied) en Veluwerandmeren (VR) liggen beiden op ongeveer 3500 meter afstand van het plangebied (zie afbeelding 4.2). Natura 2000-gebied Rijntakken ligt met ongeveer 7200 meter op grotere afstand.

Het onderzoeksgebied ligt binnen de bebouwde kom van het dorp Oosterwolde temidden van een relatief open polderlandschap en heeft geen directe landschappelijke binding met het Natura 2000-gebieden. De minimale afstand tot Natura 2000-gebieden is relatief groot (> 3500 meter). Gezien de aard en schaal van het project en de afstand tot de dichtsbijzijnde Natura 2000-gebied en zijn directe negatieve effecten door sloop- en bouwwerkzaamheden en veranderd gebruik op aangewezen soorten van nabijgelegen Natura 2000-gebieden uitgesloten.

De voorgenomen activiteiten leiden mogelijk tot een tijdelijke, beperkte toename van stikstofemissie tijdens de sloop- en realisatiefase door inzet van machines en aan- en afvoer van materialen. In de toekomstige gebruiksfase is een afname in stikstofuitstoot te verwachten door de realisatie van 8 energieneutrale woningen ten opzichte van de bestaande gedateerde bebouwing. Er worden meer verkeersbewegingen van bewoners verwacht, daar staat echter een afname van verkeersbewegingen van klanten en leveranciers van de bakkerij tegenover. Significante effecten op doelstellingen van stikstofgevoelige habitattypen en -soorten zijn daardoor op voorhand redelijkerwijs met zekerheid uitgesloten. Een berekening in online rekentool AERIUS Calculator (versie september 2019) zal met zekerheid uitwijzen dat er geen rekenresultaten > 0,005 mol/hectare/jaar zijn wat betreft toename van stikstofdepositie op gevoelige habitattypen in Natura 2000-gebied. Voor ontwikkelingen waarbij is aangetoond dat er géén sprake is van een toename in stikstofdepositie (ofwel < 0,005 mol/hectare/jaar) is geen vergunning nodig. Het is mogelijk dat bevoegd gezag toch ter bevestiging om een AERIUS-berekening vraagt. Ook is het mogelijk dat op korte termijn de regelgeving omtrent stikstofuitstoot en daarmee verbonden vergunningverlening wijzigt. Het zal dan hoogstwaarschijnlijk om een versoepeling gaan. Het aspect stikstof zal derhalve geen effect hebben op de haalbaarheid van de voorgenomen bestemmingsplanwijziging.

5.1 Overzicht van de bevindingen

Soortbescherming	Aanwezig	Effect	Aanbevelingen
Flora - beschermde soorten	nee	geen	geen
Vleermuizen - verblijfplaatsen	mogelijk	mogelijk	zie 5.2
Vleermuizen - vliegroutes	nee	geen	geen
Vleermuizen - essentieel foerageergebied	nee	geen	zie 5.2
Vleermuizen - lichtverstoring	beperkt mogelijk	mogelijk	zie 5.2
Overige beschermde zoogdieren	nee	geen	geen
Zoogdieren - vrijgestelde soorten	zeker	mogelijk	zorgplicht
Vogels - jaarrond beschermde nesten	nee	geen	geen
Vogels - essentieel leefgebied	mogelijk	mogelijk	zie 5.2
Vogels - algemene broedvogels	mogelijk	mogelijk	zie 5.2
Amfibieën - vrijgestelde soorten	mogelijk	mogelijk	zorgplicht
Overige beschermde soorten	nee	geen	geen
Gebiedsbescherming	Aanwezig	Effect	Aanbevelingen
Natura 2000 - doelsoorten/habitattypen	nee	geen	geen
Natura2000 - stikstof	n.v.t	mogelijk	zie 5.2
NNN en GO	nee	geen	geen

5.2 Conclusies en aanbevelingen

5.2.1 Soortenbescherming

Vleermuizen

- De te slopen winkel en bedrijfswoning is geschikt voor gebouwbewonende vleermuizen (gewone, kleine en ruige dwergvleermuis, laatvlieger). Sloop van deze bebouwing leidt mogelijk tot een overtreding van artikel 3.5 lid 2 (opzettelijk verstoren) en lid 4 (beschadigen of vernielen van jaarrond beschermde voortplantingsplaatsen of rustplaatsen). Nader onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of vleermuizen daadwerkelijk gebruik maken van de winkel en woning. Naar verwachting is het mogelijk om een ontheffing te verkrijgen indien daadwerkelijk verbodsbepalingen overtreden worden, mits tijdig en voldoende mitigerende en compenserende maatregelen getroffen worden.
- De overige bebouwing is ongeschikt voor vleermuizen. Aangezien er evenmin jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn is voor sloop van de bakkerij, schuren en uitbouw geen nader onderzoek of ontheffing vereist.
- De nieuwbouw biedt kansen voor vleermuizen door het realiseren van voorzieningen die kunnen dienen als verblijfplaats. Zie hoofdstuk 3.3 voor meer informatie.
- Tijdens de werkzaamheden kan enige mate van verstoring voorkomen door het gebruik van verlichting. De kans op verstoring van (niet-essentieel) foerageergebied treedt alleen op in de schemering en nachtelijke uren. Is het werken in de avond- en vroege morgenuren onvermijdelijk, dan zijn maatregelen met betrekking tot verlichting vereist. Dit kan door het

gebruik van amberkleurige verlichting en afscherpende armaturen en het beperken van de verlichtingshoogte tot maximaal 3 meter. In de periode december -maart zijn vleermuizen niet actief en zijn deze maatregelen niet nodig.

Broedvogels

- Sloop van de bebouwing en verwijderen van begroeiing leiden niet tot aantasting van vaste, jaarrond beschermde nestplaatsen van vogels of andere beschermde onderdelen van de functionele leefomgeving van soorten. De coniferenhaag langs de zuidelijke erfgrans en de begroeide schutting op de grens met de achtertuin van huisnummer 5 zijn vermoedelijk van belang als dekking en mogelijk slaapplek voor de huismus. Beide structuren zijn geen onderdeel van het plangebied en blijven behouden. In de toekomstige situatie is er naar verwachting sprake van een kwalitatieve en kwantitatieve verbetering van leefgebied ten opzichte van de bestaande situatie doordat de openheid afneemt, door de aanplant van hagen en erfafscheidingen en toename van voedselaanbod door de realisatie van woningen. Gezien bovenstaande is nader onderzoek naar huismus niet nodig omdat de mogelijk belangrijke groenstructuren nabij de perceelgrenzen behouden blijven en potentiële nestplaatsen in het plangebied ontbreken. Wel kunnen nesten van overige broedvogels aangetast worden, zie volgende punt.
- Tijdens het broedseizoen zijn broedgevallen van algemene broedvogels zoals zanglijster, winterkoning, roodborst, witte kwikstaart, zwarte roodstaart en houtduif mogelijk op het terrein. Het verwijderen van bomen en struiken en de sloop van de overkapping tussen woning en schuren kunnen tijdens het broedseizoen leiden tot het verstoring of vernieling van nesten van algemene broedvogels. Te verwachten soorten zijn onder andere merel, zanglijster, roodborst, heggemus en winterkoning. Het is van belang om mogelijk versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of tijdig preventieve maatregelen te nemen om vestiging van broedgevallen te voorkomen. Het broedseizoen is geen vastgestelde periode. Indicatief wordt vaak de periode 15 maart tot 15 juli gehanteerd omdat de kans op broedgevallen van veel soorten dan groot is, maar het kan afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden ook korter of langer duren. Bepalend is de vraag of er sprake is van een broedgeval; zolang het nest bezet is, geldt dat het betreffende nest niet mag worden verstoord. Ontheffing is niet mogelijk.
- Voor soorten als huismus en spreeuw biedt de nieuwbouw wellicht mogelijkheden wanneer geschikte nestruimtes gerealiseerd worden onder het pannendak, met inmetstelstenen of andere voorzieningen. Voor mussen is o.a. voldoende dekking in de vorm van bijvoorbeeld meidoornhagen en de resterende coniferenhagen van belang om zich succesvol te vestigen.

Overige soorten (vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, vissen, amfibieën, reptielen, ongewervelden)

- Nader onderzoek naar overige beschermde soorten is niet aan de orde. Houdt wel rekening met de algemene zorgplicht die geldt voor alle dieren, beschermd of niet. Voer de sloop- en grondwerkzaamheden voor zover mogelijk in rustig tempo uit om eventueel aanwezige dieren de kans te geven om naar de omringende tuinen te vluchten.

Calamiteiten

- De quickscan en aanvullende onderzoeken geven geen garantie wat betreft toekomstige vestiging van beschermde soorten. Worden er tijdens de werkzaamheden onverwacht toch

beschermden soorten aangetroffen, leg dan het werk tijdelijk stil en neem contact op met een erkend ecologisch deskundige. Overleg met de deskundige en bevoegd gezag moet in dat geval duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan.

5.2.2 Gebiedsbescherming

- De locatie ligt buiten het Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone. De bestemmingsplanwijziging en bijbehorende ontwikkelingen niet leiden tot aantasting van kernkwaliteiten of doelstellingen van GNN of GO. Een 'nee, tenzij'-toets is daarom niet aan de orde.
- De herontwikkeling leidt niet tot effecten op doelstellingen van Natura 2000-gebieden. Tijdens de aanleg- en gebruiksfase zijn wijzigingen in stikstofuitstoot te verwachten ten opzichte van de bestaande situatie. Significante effecten op doelstellingen van stikstofgevoelige habitattypen en -soorten zijn echter op voorhand redelijkerwijs met zekerheid uitgesloten gezien de afstand tot Natura 2000-gebieden, de aard van de wijzigingen en relatieve kleinschaligheid van de ingrepen. Een berekening in online rekentool AERIUS Calculator (versie september 2019) zal met zekerheid uitwijzen dat er geen rekenresultaten $> 0,005$ mol/hectare/jaar zijn wat betreft toename van stikstofdepositie op gevoelige habitattypen in Natura 2000-gebied. Voor ontwikkelingen waarbij is aangetoond dat er géén sprake is van een toename in stikstofdepositie (ofwel $< 0,005$ mol/hectare/jaar) is geen vergunning nodig. Het is mogelijk dat bevoegd gezag toch ter bevestiging om een AERIUS-berekening vraagt. Ook is het mogelijk dat op korte termijn de regelgeving omtrent stikstofuitstoot en daarmee verbonden vergunningverlening wijzigt. Het zal dan hoogstwaarschijnlijk om een versoepeling gaan. Het aspect stikstof zal derhalve geen effect hebben op de haalbaarheid van de voorgenen bestemmingsplanwijziging.

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
 - als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.
- Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:
- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
 - zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

6

WETTELIJK KADER

6.1 Inleiding

In Nederland is de wetgeving omtrent de bescherming van natuurwaarden gesplitst in soortbescherming en gebiedsbescherming. De bescherming was voorheen geregeld in respectievelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. Voor houtopstanden gold de Boswet. Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden die de bovenstaande wetten vervangt. Wat betreft gebiedsbescherming is er weinig veranderd. Op het gebied van soortenbescherming hebben zich diverse wijzigingen voorgedaan. Zo zijn veel planten en vissen onder de nieuwe wet niet meer beschermd, terwijl een aantal zeldzame dagvlinders en libellen juist zijn toegevoegd. Verder is het bevoegd gezag in de meeste gevallen GS van de provincie, waar dat eerder de RVO was. De provincies hebben meer zeggenschap over het beleid, wat zich vooral uit in het feit dat er verschillen zijn in de vrijstellingslijsten van soorten waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting of bestendig beheer en onderhoud vrijstelling geldt. Meer informatie over de Wet natuurbescherming is onder andere terug te vinden op de websites van de Rijksoverheid en de verschillende provincies.

6.2 Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming was voorheen opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998 en heeft de bescherming en instandhouding van natuurgebieden in Nederland als doel. Daartoe zijn gebieden aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (VR-gebieden), Habitatrichtlijn (HR-gebieden) en het Verdrag van Ramsar (Wetlands). Beschermden Natuurmonumenten vervallen onder de Wet natuurbescherming omdat deze vrijwel geheel samenvallen met **Natura 2000-gebieden**. De VR- en HR-gebieden worden samengevat onder de noemer Natura 2000. Voor de Natura 2000-gebieden worden/zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor specifieke vogelsoorten of habitats. Deze kunnen van gebied tot gebied verschillen. De hierboven genoemde gebieden kunnen overlappen. Activiteiten die een negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden zijn verboden. Dat geldt ook voor activiteiten buiten de gebieden die een negatief effect hebben binnen het gebied, zoals een toename van stikstofemissie en -depositie met mogelijke gevolgen voor stikstofgevoelige habitat-typen. Voor activiteiten is een vergunning mogelijk. Een vergunning wordt pas afgegeven wanneer een zogenaamde 'habitattoets' is doorlopen. Hieruit moet blijken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en geen verstoring van soorten optreedt. Een vergunning wordt afgegeven door de betreffende provincie.

Het **Natuurnetwerk Nederland (NNN)** komt voort uit het herdefiniëren van de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS) door de provincies. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Binnen de zone ondernemen met natuur en water is ruimte voor ontwikkeling maar dient hierbij een aantoonbare bijdrage te worden geleverd aan de ontwikkelingsdoelen. In het **NNN** is sprake van een natuurbestemming. Binnen het **NNN** zijn ruimtelijke ontwikkelingen slechts mogelijk wanneer deze van groot algemeen of provinciaal belang zijn én er geen reële alternatieven zijn. Er geldt dan wel een compensatieverplichting om negatieve effecten teniet te doen. De begrenzing en doelstellingen van **NNN** worden door de provincie vastgesteld en is in verwerkt in de omgevingsvisie

en -verordening.

6.3 Soortenbescherming

Onder de Wet natuurbescherming zijn verschillende beschermingsregimes te onderscheiden: soorten van de Vogelrichtlijn (VR), soorten van de Habitatrichtlijn (HR) en overige beschermde soorten genoemd in bijlage A behorend bij artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Daarnaast hebben provincies de vrijheid om voor bepaalde soorten uit de laatste categorie vrijstelling te verlenen bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer en onderhoud. Gedetailleerde informatie over het onderdeel soortenbescherming, inclusief lijsten van beschermde soorten, is onder meer te vinden op de website van de Rijksoverheid

6.4 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringsfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Wet natuurbescherming nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.